Norrmejerier årsredovisning

14

norrmejerier

Året i korthet

Januari

Första januari höjdes baspriset till de norrländska mjölkbönderna med 5 öre per kg mjölk. Att hålla avräkningspriset på en god nivå är avgörande för en långsiktig norrländsk mjölkproduktion.

Februari

Närmare 30 procent av den Västerbottensost® som säljs i dag är riven. Intresset för riven ost och önskemål om olika typer av förpackningar är bakgrunden till den satsning på en ostförädlingsanläggning vid Umeå mejeri som presenterades i februari. En investering på totalt ungefär 200 miljoner kronor.

I undersökningen Sustainable Brand Index, som rankar Sveriges mest hållbara företag, klättrar vi från **20:e till 16:e** plats. Ett tydligt bevis på att vårt hållbarhetsarbete uppmärksammas och uppskattas.

Norrmejerier ägs av **cirka 530 bönder i Norrland.** Från Junosuando i norr till Härnösand i söder arbetar våra mjölkbönder med att förse oss norrlänningar med lokala mejeriprodukter av utmärkt kvalitet.

Maj

Norrmejeriers styrelse fattade i maj beslut om att återigen höja avräkningspriset till våra ägare från 1 juni. Denna gång med 10 öre per kg mjölk. Höjningen var bland annat ett resultat av att vi kunnat höja försäljningspriserna på vissa mejeriprodukter.

Umeå som Europas kulturhuvudstad 2014 var en av inspirationskällorna till vår nya produkt Kulturfil som presenterades i maj. Med en smak av björksav var den en somrig nyhet i mejerikylen och ett bevis på vår förmåga att ta fram nyskapande produkter som verkligen sticker ut.

Maj

Augusti

Hela vårt yoghurtsortiment, inklusive Verum Hälsoyoghurt och Fjällyoghurt, fick i augusti en ny miljösmart förpackning. Den nya förpackningen har en avtagbar topp som hjälper konsumenten att få ut mer av innehållet, vilket minskar onödigt matsvinn och gör den enklare att återvinna.

September

I september hade vi kungligt besök i Burträsk när Hans Majestät Konungen förrättade nyinvigningen av det utbyggda mejeriet i Burträsk. Invigningen ägde rum på dagen 104 år efter att W-varumärket registrerades och innebär ett nytt steg i Västerbottensost® historia.

D-vitamin är ett av få vitaminer som vi riskerar att få för lite av, inte minst under vinterhalvåret eftersom solen, som är den viktigaste källan till D-vitamin, då lyser med sin frånvaro. Därför var det glädjande att kunna presentera nya Norris mellanmjölk 1,5 liter med dubbelt så mycket D-vitamin som vanlig mellanmjölk, ett enkelt (och gott) sätt att fylla på behovet.

Oktober

April

Under våren fick norrlänningarna en möjlighet att lära känna några av våra mjölkbönder lite mer. Då tog 55 av våra medlemmar plats på mjölkpaketen, där de fick berätta mer om sina gårdar och varför det är så viktigt att välja lokalproducerat.

Juni

Precis som tidigare blev våra betessläpp en succé även 2014. Totalt besökte mer än 22 000 norrlänningar något av våra publika betessläpp. Våra betessläpp är väldigt populära och en bra möjlighet för våra konsumenter att möta våra bönder och se var mjölken kommer ifrån.

Juli

Sysselsättning är en viktig del i ett levande Norrland och Norrmejerier sysselsätter i dag ungefär 510 personer. Under sommaren kunde vi konstatera att många vill jobba hos oss när vi hade rekordmånga ansökningar om sommarjobb. Drygt 100 personer fick något av de eftertraktade sommarjobben.

November

Mjölköverskott i Europa har under hösten skapat en tuff marknadssituation i Sverige och många mejerier har genomfört flera sänkningar av avräkningspriset.
Den 1 november tvingades även vi sänka betalningen med 30 öre per kg invägd mjölk. Ett nödvändigt beslut att fatta på grund av situationen på marknaden.

December

Försäljningen av Norrmejeriers ekologiska produkter har ökat med över 30 procent sedan årsskiftet. För att kunna svara upp mot den ökade efterfrågan beslutade styrelsen i december om ett ”stimulanspaket” för att få fler av Norrmejeriers mjölkbönder att ställa om till KRAV-produktion.

Det här är Norrmejerier

Norrmejerier är Sveriges nordligaste mejeriförening och ägs av bönder i Norrbottens, Västerbottens och delar av Västernorrlands län. Vårt uppdrag är att skapa bra förutsättningar för en livskraftig mjölkproduktion i Norrland så att vi kan tillgodose konsumenters och kunders önskemål om färska, lokalproducerade och unika norrländska mejeriprodukter av utmärkt kvalitet.

Vår vision är att göra gott för Norrland – ett levande Norrland som vi kan vara stolta över.

Norrmejerier bildades 1971 av Västerbottens Södra, Skellefteortens och Lappmarkens mejeriföreningar. 1991 slogs föreningen ihop med Norrbottens Läns Producentförening och från 2011 är även mjölkbönder i Ångermanland medlemmar i föreningen. 2014 har vi hämtat mjölk från Härnösand i söder till Junosuando i norr som vi förädlat på våra mejerier i Umeå, Luleå och Burträsk.

Innehåll

Verksamheten
Året i korthet 2
Ordförande har ordet 4
Vd har ordet 7
Marknad och trender 11

Hållbarhetsredovisning 15

Ekonomi
Förvaltningsberättelse 23
Resultaträkningar 25
Balansräkningar 26
Rapport över förändring i eget kapital 28
Kassaflödesanalys 29
Bokslutskommentarer och noter 30
Revisionsberättelse 35
Styrelse och revisorer 36
Företagsledning 38
Adresser 38

Situationen på de norrländska gårdarna

En turbulent världsmarknad och förändrade konsumtionsmönster har under året satt stor press på de norrländska mjölkbönderna och Norrmejerier som mejeriförening. Vi har sammantaget under året klarat att hålla avräknings-priset på en god nivå, men i slutet av året har läget blivit alltmer osäkert med ett europeiskt mjölköverskott som även påverkar våra norrländska mjölkproducenter.

2014 går till historien som ett av de mest omvälvande åren för hela den internationella mjölkbranschen. Vi har under året som gått fått se hur världspolitiken får direkt inverkan på villkoren för vår norrländska mjölkproduktion. Återigen har vi också fått bevis på hur viktigt det är att följa konsumtionstrender och erbjuda produkter med god lönsamhet som ligger i tiden.

Utvecklingen för den svenska mjölkproduktionen är fortsatt svag. Mellan januari och november minskade produktionen av alla mejeriprodukter förutom mjölkpulver. Under samma period importerades ungefär 63 000 ton hårdost till Sverige, vilket är en ökning med 13 procent. Samtidigt minskade den svenska exporten av hårdost med hela 20 procent.

Den ryska handelsbojkotten mot bland annat EU har slagit hårt mot svenska mjölkbönder och även drabbat de norrländska bönderna. Ett överskott av framför allt utländsk ost och smör har pressat priset i de svenska butikerna samtidigt som mjölk- och filkonsumtion fortsätter att gå ner. Detta har i allt högre grad påverkat vår möjlighet att få avsättning för den norrländska mjölkråvaran.

Ett tufft år för de norrländska mjölkbönderna

Stödet från de norrländska konsumenterna är fortsatt stort och önskan om ett levande Norrland styr många konsumenters agerande i butik. Vi har större delen av året lyckats hålla ett stabilt baspris samtidigt som andra aktörer genomfört flera sänkningar av avräkningspriset. Från och med november tvingades vi dock sänka baspriset, vilket slår hårt mot de norrländska mjölkbönderna. Bakgrunden är en minskad intjäningsförmåga på grund av vikande mjölk- och filkonsumtion, mjölköverskott i Europa som är en effekt bland annat av det ryska handelsembargot och minskade inköp från framför allt Asien.

Under 2014 har vi genomfört en omfattande medlemsenkät. Medlemsenkäten är ett viktigt verktyg för styrelsen att se hur verksamheten i kretsen, på kretsmöten, intransporter, leverantörsbutiken med mera fungerar samt hur kommunikationen mellan föreningen och ägarna kan utvecklas. Ägarnas engagemang och delaktighet i mejeriföreningen samt en aktiv ägardialog är avgörande för att vi ska kunna stå fortsatt starka i framtiden. Under året har vi även fortsatt arbetet med särskilda träffar med yngre bönder och deras anställda. 2014 har fokus legat på ekonomi, föreningsdemokrati och kommunikation.

Vikten av att vara nära konsumenterna

Utvecklingen under året som gått har visat hur snabbt vi påverkas av händelser vi inte kan påverka. Samtidigt har vi också fått se hur viktigt de norrländska konsumenternas stöd är. Endast de norrländska

mjölkproducenterna kan, genom Norrmejerier, erbjuda norrländsk mjölk, från norrländska gårdar till norrländska konsumenter. Vi måste bygga vidare på det ömsesidiga förtroende som finns mellan mjölkbönderna, deras mejeriförening Norrmejerier och konsumenterna.

Närheten till bönderna, korna och gårdarna kan ingen annan aktör konkurrera med och så länge intresset för lokalproducerat och ett levande Norrland är stort står vi som mejeriförening starka även om det blåser.

Kvalitetsprogrammet Norrgården

I december fattade Norrmejeriers styrelse beslut om att ersätta IP Sigill Mjölk med kvalitetsprogrammet Norrgården. Tanken med Norrgården är att skapa ett eget kvalitetssystem utifrån våra norrländska förhållanden och har sin upprinnelse i en motion som lades fram vid årets stämma i maj.

Målsättningen med kvalitetsprogrammet är att foga samman det som i dag finns i Miljöhusesyn, IP Sigill och Leveransvillkoren till ett och samma dokument som uppdateras årligen. Norrgården är ett bra exempel, inte bara på en fungerande medlemsdemokrati, utan också på hur vi tillsammans kan arbeta med kvalitetsfrågor för att ständigt bli bättre. Ett gemensamt kvalitetssystem har visat sig värdefullt på många sätt, bland annat när den gemensamma branschpolicyn runt GMO togs bort. Vi kunde då direkt meddela att för Norrmejerier kvarstår GMO-fritt foder då det var en del av IP Sigill. Något som fick positiv respons hos såväl konsumenter som media. Kravet på GMO-fritt foder kvarstår även inom kvalitetsprogrammet Norrgården.

Behov av ekologisk mjölkråvara

För att kunna svara upp mot konsumenternas ökade efterfrågan har vi under året fortsatt arbetet med att få fler medlemmar att gå över till KRAV-produktion. Ett annat steg i detta var när vi accepterade fyra nya KRAV-producenters ansökan om inträde i föreningen. Men än viktigare är de satsningar som har gjorts och kommer att göras under 2015 och 2016 mot våra befintliga medlemmar.

I november fattade styrelsen beslut om ett stimulanspaket för att locka fler att ställa om till att producera KRAV-mjölk. Paketet innehåller en rad åtgärder som ska göra det enklare för medlemmen att få ett bra beslutsunderlag för att ta steget till KRAV-produktion. Bland annat ett ekonomiskt omställningsstöd för att täcka ökade kostnader för omställning av jorden, men också utbildning och hjälp med kalkyler för de enskilda gårdarna.

Ekologiskt och lokalproducerat ligger i tiden och det är därför vi ska gräva där vi står när det gäller det lokala, men vi måste också öka volymen KRAV-

mjölk. De närmaste 3–5 åren räknar vi med att behöva ungefär 5–10 miljoner kilo mer KRAV-mjölk än i dag och förhoppningen är att det nya stimulanspaketet ska hjälpa oss nå detta. Mer ekologisk mjölkråvara gör att vi kan dra nytta av den marknadstillväxt som finns i produktsegmentet, något som gynnar hela medlemskollektivet då det förbättrar det ekonomiska resultatet.

Utmaningar under 2015

Under året har vi haft en rekordstor invägning samtidigt som det blivit allt svårare att få lönsam avsättning för mjölken. Det som händer i omvärlden och det mjölköverskott vi ser är något väldigt ovanligt och en fortsatt stor utmaning inte bara för Norrmejerier utan för alla mejeriproducenter i Europa. Det finns en stor risk att vi kommer att få se fortsatt sjunkande priser och en ökad import av mejerivaror under 2015.

2014 var ett tufft år för många svenska mjölkproducenter i landet. För Norrmejeriers medlemmar var det också ett år med något lägre ersättning för mjölken än 2013. Kommande år kan innebära ännu tuffare utmaningar, men jag är fullt övertygad om att vi kan hantera detta på ett bra sätt. Särskilt som våra norrländska mjölkbönder och konsumenter värnar om ett levande Norrland.

Henrik Wahlberg,
styrelseordförande

En turbulent tid

Under året har vi tydligt kunnat se hur vi påverkas inte bara av lokala eller svenska trender, händelser och konsumtionsmönster. Vår verksamhet är även beroende av vad som händer på världsmarknaden och i världspolitiken. Året har präglats av tvära kast som till stor del härrör från händelser i vår omvärld snarare än sådant vi själva kan styra över.

Vi har under året som gått ställts inför ett flertal nya utmaningar. Även om vi sett tecken tidigare så är det egentligen under senare delen av 2014 som de börjat bli kännbara på riktigt. Under första halvåret lyckades vi hålla uppe lönsamheten tack vare god försäljning och även en prisjustering på flera av våra produkter. Under andra halvåret blev det tydligt att våra lokala konsumtionsmönster förändras.

Vi har under året sett en minskad mjölk- och filkonsumtion i Norrland samtidigt som mjölken som livsmedel har ifrågasatts och debatterats mer än tidigare under hösten. Detta har skett samtidigt som vi ser ett allt större mjölköverskott i Europa som är ett resultat av Rysslands handelsbojkott mot Europa, USA och Australien.

Tidigare har vi kunnat nyttja tillfälliga överskott av mjölkråvara för att tillverka mer ost och balansera efterfrågan, men under hösten har vi sett hur europeisk lågprisost blivit allt vanligare i våra norrländska butiker, vilket har gjort att även priset på våra svenska ostar pressats nedåt.

Kostnadskontroll och investeringar för framtiden

En minskad mjölk- och filkonsumtion, i kombination med ett europeiskt mjölköverskott, påverkar vår

försäljning och därmed våra intäkter negativt. Vi har under året arbetat med att minska kostnader i alla delar i vår verksamhet. Samtidigt som vi fortsätter att investera för framtiden för att säkra en långsiktigt stark mjölkproduktion i Norrland. Här är satsningen på Västerbottensost och Burträsk mejeri samt utbyggnaden av ostförädlingsanläggningen i Umeå viktiga delar, liksom uppgraderingen av vårt affärssystem.

När det gäller kontroll på kostnader är vårt Ofel-arbete en viktig del för att säkra att vi gör rätt saker på bäst sätt. Ofel är i dag en integrerad och naturlig del i verksamheten och något som genomsyrar hela företaget. Vi har under året sett flera exempel på hur det dagliga Ofel-arbetet leder till besparingar och effektivitetsvinster, bland annat genom att skapa flödeseffektivitet med hjälp av tvärgrupper med medarbetare från alla delar av verksamheten.

Eko-trenden är här för att stanna

Intresset för att välja lokalproducerade livsmedel är fortsatt stort och vi vet att konsumenterna förknippar Norrmejerier med just lokalproducerat. Att veta var maten kommer ifrån och känna sig trygg i att den producerats och förädlats på ett bra sätt, för såväl människor som djur och natur är viktigt för dagens konsumenter. Därför blir intresset för speciellt lokalproducerat och även ekologiskt allt större.

När det gäller ekologiska produkter så har vi under året sett en kraftigt ökande efterfrågan. Försäljningen av Norrmejeriers ekologiska produkter har ökat med mer än 30 procent jämfört med föregående år. Detta är förstås glädjande, men det ställer också stora krav på mjölkleverantörerna att de ställer om så att vi har KRAV-märkt mjölkråvara för att kunna möta konsumenternas efterfrågan. Det är viktigt för den totala lönsamheten att vi kan ta marknadsandelar i växande kategorier.

I september togs ett steg för att öka andelen KRAV-märkt mjölkråvara när vi välkomnade fyra nya KRAV-leverantörer från norra Jämtland till Norrmejerier från och med 1 januari 2015. Dessa gårdar gick att inkludera i våra befintliga intransport-linjer på ett enkelt sätt för att kunna hämta upp mjölken. Vår ambition är dock att öka den invägda KRAV-märkta mjölkråvaran hos våra befintliga medlemmar för att svara upp mot den växande konsumentefterfrågan.

Kampen i hyllorna fortsätter

Vi ser i konsumentundersökningar att våra norrländska konsumenter vill välja norrländskt, lokalproducerat, men vi ser också att kedjorna fortsätter satsningen på sina egna varumärksprodukter inom mejeri. När det gäller mjölk så har EMV-tillväxten avstannat i området norr om Hudiksvall, men vi ser hur EMV fortsätter att växa inom till exempel fil. Arbetet med att få våra konsumenter att fortsätta värna om ett levande Norrland genom sina val i butik kommer därför att fortsätta.

Satsningen på Västerbottensost®

De senaste åren har vi gjort stora investeringar i Burträsk för att kunna öka volymen av Västerbottensost. Satsningen på Västerbottensost handlar dels om att svara upp mot den ökande efterfrågan såväl nationellt som internationellt, men det är också en viktig del för att säkra avsättningen för den norrländska mjölkråvaran.

I september togs ett nytt steg i framgångssagan Västerbottensost när vi invigde det utbyggda mejeriet i Burträsk. På årsdagen, 104 år efter att W-varumärket registrerades, förklarade Hans Majestät Konungen Burträsk mejeri nyinvigt. Nästa steg är att färdigställa ostförädlingsanläggningen vid Umeå mejeri med bättre förpackningar och möjlighet att svara upp mot konsumenternas efterfrågan på andra typer av produkter med Västerbottensost.

Förutom Västerbottensost är även våra andra riksvarumärken, som Verum®, Gainomax® och Fjällfil® viktiga för att säkra avsättningen för den norrländska mjölkråvaran. Under året som gått har framför allt Fjällfils-varumärket fått en allt starkare position i hela landet och försäljningen har ökat med drygt 10 procent jämfört med 2013.

2015 – utmaningens år

Det år som ligger framför oss kommer att innebära stora prövningar för mejeriverksamheten och för de norrländska mjölkbönderna som tillsammans utgör Norrmejerier Ekonomisk Förening. En turbulent omvärld och konsumtionstrender som inte alltid är gynnsamma påverkar våra intäkter negativt. Vi har gjort, och gör fortfarande, stora investeringar. Dessa långsiktiga satsningar är viktiga för en fortsatt stark norrländsk mejeriförening och en levande norrländsk mjölkproduktion.

2015 blir utmaningens år, men det är en utmaning som jag är övertygad om att vi kommer att klara av. Den norrländska mjölken och det starka stöd vi har hos konsumenterna i Norrland tillsammans med Norrmejeriers verksamhet med fokus på innovation, kostnadskontroll och starka varumärken är ett starkt fundament att stå på. Detta i kombination med ett fortsatt gott samarbete mellan Norrmejerier och dess ägare, de norrländska mjölkbönderna, kommer att gynna en lönsam avsättning och försäljning av den norrländska mjölken.

Bo Rasmussen,
vd

Leifs mejeri
Ekologisk mellanmjölk
1 liter
1,5%
KRAV
Leif Lindgren, mjölkbonde i Östra Spöland och stolt delägare av Norrmejerier.

Innovation och produkter i tiden

Att hålla koll på konsumenttrender och utveckla produkter som ligger i linje med vad konsumenterna efterfrågar är helt avgörande för oss som mejeriförening. Vi arbetar löpande med trendspaning och har under året lagt mycket fokus på vårt innovationsarbete.

En produktportfölj som ligger rätt i tiden är en förutsättning för att lyckas inom livsmedelsindustrin. Vi har under lång tid arbetat mycket med trendspaning och produktutveckling för att säkerställa att våra produkter ligger rätt i tiden, men som en liten aktör på mejerimarknaden har vi inte möjlighet att haka på varje trend. Ett sådant exempel under året som gått är det växande intresset för kvarg och produkter med högt proteininnehåll där vi helt enkelt inte har möjligheter att tillverka den typen av produkter i dagsläget. Under året har vi dock lyckats svara upp mot flera andra trender med efterlängtade produkter.

Marknaden blir allt mer individualiserad och skiftande. Under året som gått har vi sett tre övergripande trender. Hälsotrenden, med ett växande intresse för rena och naturliga produkter, fria från tillsatser, är en sådan trend. Här ligger lokalproducerat och ekologiskt rätt i tiden, men även Fjäll-produkterna där våra syltblandningar är helt fria från aromer. Även produkter med lågt kaloriinnehåll eller högt proteininnehåll efterfrågas i linje med hälsotrenden. En annan trend handlar om bekvämlighet. Vi upplever oss ha allt mindre tid vilket driver på intresset för färdigmat (då gärna av högre kvalitet), men även färdiga matkassar. Slutligen finns det en stark njutningstrend där många konsumenter vill unna sig något extra och då söker unika produkter där kvalitet och ursprung blir viktigt. Västerbottensost är en produkt som passar väl in i den här trenden.

Lokalproducerat och ekologiskt

Förutom dessa tre megatrender har vi under året som gått sett hur intresset för lokalproducerat är fortsatt stort. Det ligger helt i linje med den övergripande hälsotrenden och intresset för naturlig mat. Norrländska konsumenter vill ha norrländska mejerivaror. Så är det bara. Det avspeglar sig också på hur väl vi har lyckats stå emot kedjornas egna mejeriprodukter (EMV) jämfört med andra delar i landet.

Förutom lokalproducerat har vi också sett hur efterfrågan på ekologiska produkter ökat kraftigt under 2014. Ekologiskt handlar numer inte bara om miljö utan även om hälsa, vilket har påverkat efterfrågan. Andelen ekologiska produkter i butikerna ökar och allt talar för att den utvecklingen kommer att hålla i sig. Här är utmaningen att lyckas säkerställa att vi har tillräckligt med ekologisk mjölkråvara för att svara upp mot den växande efterfrågan.

Innovation och produktutveckling

Vi har under året som gått fokuserat mycket på hur vi ska kunna bli ännu bättre på innovation för att kunna erbjuda rätt produkter. Genom att arbeta på ett delvis nytt sätt, i tvärgrupper mellan avdelningar, har vi tagit nästa steg i detta arbete. Innovationskraften ökar när personer med olika kompetens, bakgrund och erfarenheter samarbetar i projektform. Innovation handlar inte heller bara om nya produkter varför det är viktigt att flera delar inom företaget involveras.

Våren 2014 fick vi en möjlighet att delta i ett landsomfattande projekt som stöds av Vinnova (Sveriges innovationsmyndighet) där två studenter fick i uppdrag att analysera innovationsklimatet på Norrmejerier. Projektet föll väl ut och ligger till grund för utvecklingen av vårt fortsatta arbete.

En produkt som fallit väldigt väl ut är Norris Mellanmjölk med mer D-vitamin som lanserades vecka 41. En produkt som tydligt svarar upp mot ett behov på marknaden eftersom många här i norr behöver få i sig extra D-vitamin, inte minst under vinterhalvåret när solen lyser med sin frånvaro. Den nya mjölken innehåller dubbelt så mycket D-vitamin som vanlig mellanmjölk och Norrmejerier var först i landet med att erbjuda en mellanmjölk med extra mycket D-vitamin.

Ett annat exempel på nytänkande var när vi i maj presenterade Kulturfil. En fil som inspirerats av bland annat Umeås roll som Europas Kulturhuvudstad 2014 och smaksatts med björksav. Det är viktigt att erbjuda den här typen av produkter för att visa att vi ligger långt fram i vår produktutveckling. Förpackningar är ett annat område där konsumenternas önskemål snabbt förändras och varierar över tid. Även på detta område har det hänt saker då vi under året har investerat i en ny förpackningsvariant, som har skruvkork med enstegsöppning och dessutom en avtagbar topp som minimerar matsvinnet och gör det enkelt att återvinna förpackningen. Den nya förpackningen används för hela vårt yoghurtsortiment oavsett varumärke.

Lär känna våra mjölkbönder

Våra publika betessläpp är en otroligt uppskattad händelse som lockar allt fler konsumenter, barn som vuxna, i hela Norrland. Återigen slogs publikrekord

Konsumenternas inställning till Norrmejerier

Mjölkens användning

Invägning KRAV-mjölk

	Ökning % (f.å)	Andel av all invägning	Antal gårdar
2008	48	3,4	25
2009	22	4,0	30
2010	23	5,4	33
2011	29	6,6	34
2012	15	7,5	40
2013	4	7,9	40
2014	3	8,3	38
2015 (prognos)	20	10,0	42

när våra mjölkbönder inför sommaren slog upp portarna och lät allmänheten vara med när korna fick springa ut på sitt efterlängtade bete.

Ett annat exempel på mötet mellan konsumenter och produktens ursprung var när vi i våras lät norrlänningarna få lära känna de norrländska mjölkbönderna via mjölkpaketen. 55 av våra ägare tog nämligen plats på mjölkpaketen under parollen ”Tack för att du väljer mitt mejeri”. På mjölkpaketen berättade bönderna om sina egna gårdar och varför det är viktigt att välja lokalproducerat. Konsumenter kan även fördjupa sig i detta på norrmejerier.se där de kan titta på filmer med mjölkbönderna från deras gårdar.

Möjligheten att komma nära produktens ursprung på det här sättet är viktigt för där kan inte konkurrenterna slå oss på fingrarna. Våra mejerivaror kommer endast från mjölkgårdar här i Norrland.

Kunglig invigning i Burträsk

I september fick vi kungligt besök i Burträsk när HM Konungen förrättade nyinvigningen av mejeriet i Burträsk där Västerbottensost tillverkas. På plats fanns även gäster som Västerbottens landshövding, men också Burträskbor i alla åldrar och artisten Brolle som stod för underhållningen under dagen. Invigningen är ytterligare en milstolpe för vår älskade ost och den nya anläggningen innebär att vi kommer att kunna fördubbla volymen av Västerbottensost. Den nya delen av Burträsk mejeri omfattar 3 500 kvadratmeter och rymmer formfyllning, pressning, saltlake och torklager.

Våra riks- och exportvarumärken

Förutom våra lokala norrländska mejerivaror säljer vi även ett antal produkter i hela landet och vissa

Dialog med konsumenter

Vi har en kontinuerlig dialog med våra konsumenter. Några av de viktigaste kanalerna är:

Norrmejerier Forum. Svarar på frågor, tar emot synpunkter från konsumenterna via e-post och telefon. Under 2014 hade Forum cirka 3 000 personliga kontakter.

Webb och sociala kanaler. Företagets webbplats informerar om bland annat mjölkens roll för Norrlands utveckling, våra produkter, matinspiration och sponsring. Webbplatsen är en affärsplattform för våra kunder, extranät för våra ägare och nyhetsrum för pressen.

Under 2014 fick den 2,7 miljoner besök med 6,5 miljoner sidvisningar, en ökning med 35 % jämfört föregående år.

Samma tid uppnådde facebook-satsningen 29 000 fans. Norrmejerier har legat på svenska topp-femlistan i kategorin ”Engagemang” inte mindre än nio gånger sedan 2012. Senaste placeringen var silverplats november 2014.

Skolverksamhet. Vi tar emot studiebesök på våra mejerier i Umeå och Luleå. Framför allt från årskurs 5, men även från andra utbildningar på gymnasieskolor och universitet där vi har ett samarbete. Under 2014 har fler än 1 600 personer besökt oss. Vi har även erbjudit bondgårdsbesök till skolklasser.

även på export. Det är produkter som är så unika att de har en marknad även utanför Norrland, men det är också en medveten strategi för att få avsättning för all norrländsk mjölkråvara som våra medlemmar producerar. Under året som gått har vi bland annat ökat försäljningen av Västerbottensost med drygt 6 procent och Fjällfil med 10 procent under året som gått.

Gainomax är en produkt som påverkats av det ökande intresset för produkter med högt proteininnehåll och marknaden för sportnutrition och återhämtning är konkurrensutsatt och förändras snabbt. Under året har det genomförts ett kategoriprojekt runt detta segment där vi har fått en god bild av olika träningstyper. Därmed kan vi utveckla kategorin och sortiment vidare. När det gäller Gainomax så är det glädjande att försäljningen av Gainomax Bars har ökat med drygt 35 procent under året som gått.

Kunder och konsumenter på vår sida

I slutet av året placerade sig Norrmejerier glädjande på andra plats i undersökningen ”Svenska Näringslivets Beslutsfattare (SNB)”, De företag som rankats högst av 2 000 svenska beslutsfattare upplevs genomgående stå för hög kvalitet vad gäller till exempel service, kompetens, prisvärdhet, pålitlighet, framtidsutsikter och har starka varumärken inom sina respektive branscher.

Avslutningsvis kan vi konstatera att såväl våra norrländska kunder som konsumenter verkar uppskatta vårt arbete. Det visade bland annat de lokala kund- och konsumentundersökningar vi gjort under året. På frågorna om man är stolt att ha Norrmejeriers produkter i sin butik och om Norrmejerier tillför någonting positivt till Norrland får vi betygen 4,9 på en femgradig skala från våra butikskunder. Från Restaurang- och Storkökskunder var betygen lika höga. Bland norrländska konsumenter uppgav 92 procent att de instämde i påståendet att Norrmejerier tillför något positivt för Norrland och 93 procent uppfattade Norrmejerier som pålitligt och tryggt. Den här typen av omdömen bär vi med oss in i året som kommer.

Att jobba med hållbarhet har blivit självklart och nödvändigt för alla moderna företag. Våra kunder och konsumenter förväntar sig att vi jobbar hållbart och gör rätt saker på rätt sätt. Vi har i alla år arbetat med hållbarhet och det är en grundpelare i vår verksamhet och under året som gått har vi tydliggjort detta för våra kunder och medarbetare.

Det är lönsamt att vara hållbar

Världen är full av utmaningar inom alla dimensioner av hållbarhet, såväl ekonomiskt, ekologiskt (miljömässigt) som socialt. Vi har identifierat fem områden där våra vägval spelar stor roll för långsiktig hållbarhet, områden där vår verksamhet kan påverka och göra skillnad. Det handlar om vår energiförbrukning, våra produkter och hur vi arbetar, våra förpackningar, våra transporter och vår roll i samhället. Inom dessa områden finns också våra miljömål.

Att vi är på rätt väg när det gäller hållbarhetsarbetet fick vi ett tydligt bevis på när vi i slutet av mars klättrade från 20:e till 16:e plats i undersökningen Sustainable Brand Index 2014. Undersökningen rankar Sveriges mest hållbara företag utifrån miljöansvar och socialt ansvarstagande och vi är stolta över att återigen ta ett kliv uppåt i listan. Under året fick vi även motta branschpriset GS1 Award och beskrevs som ett föredöme för branschen när det gäller införandet av standarder för bland annat effektiva varuflöden och produktsäkerhet för en hållbar utveckling.

Vår energiförbrukning

Energiförbrukning handlar om både ekonomi och ekologi, för oss innebär det att jaga energitjuvar och, på sikt, bli oberoende av fossila bränslen. Vårt mål är att våra mejerier ska vara fossilfria 2017. Dessutom arbetar vi systematiskt med energikartläggning och energieffektivisering.

Biogasanläggningen – Sedan 2005 har vår biogasanläggning varit i drift vid Umeå mejeri och det är en viktig del i vårt arbete mot det fossilfria mejeriet. Tack vare biogasanläggningen minimerar vi vårt beroende av fossila bränslen, vilket förstås är bra för miljön och vi får en långsiktigt tryggad energiförsörjning.

Under året som gått har vi dessvärre upplevt en del problem med att få anläggningen att fungera optimalt. Problemen har handlat om att vi inte fullt ut har lyckats bryta ner de restprodukter och vassle som rötas i anläggningen. Därför har vi under året

Andel icke förnyelsebar energi på mejerierna

Samdistribution och minskad bränsleförbrukning

Under 2014 har 119 andra livsmedelsföretag åkt med våra distributionsbilar.

Diagram vänster: Vi har under året minskat andelen fossila bränslen med 3 % mot 2013, vilket beror på en mild vinter.

Diagram höger: Den förbrukning som inte behövs för att utföra arbetet kallas överförbrukning (ÖF) och påverkas av förarnas körbeteende. Medelvärdet för överförbrukning ligger under gränsvärdet för gröna förare.

Överförbrukning bränsle vid uttransporter

varit tvungna att skicka till exempel vassle från Burträsk mejeri till Skellefteå kommuns biogasanläggning. På grund av dessa problem har vi dessvärre inte lyckats hålla nere andelen fossila bränslen på samma nivåer som 2013.

Biogasanläggningen är fortsatt viktig för en hållbar produktion och stort fokus har under året lagts på att få den att fungera optimalt. Ett viktigt fokusområde under 2015 är att få ordning på dessa utmaningar. Biogasen är en viktig pusselbit för att vi ska kunna nå vår miljövision om att bli Sveriges ledande kretsloppsmejeri.

Energicertifiering – Vi har under året som gått tagit stora steg mot en energicertifiering enligt ISO50001. Certifieringen ska innebära både ekonomiska besparingar som miljömässiga vinster. En omfattande revision genomfördes under hösten där en extern revisor gick igenom dokumentation och hur vi arbetar på området på olika avdelningar. Det genomfördes också besiktningar av energisparåtgärder i Umeå, Luleå och Burträsk. En sådan åtgärd som genomförts under året är att vi bytt ut motorerna i tre kylmaskiner. Något som är bra för miljön, men också minskade kostnaderna med ungefär 400 000 kronor per år. Ett utmärkt exempel på när hållbarhet och lönsamhet går hand i hand.

Sammantaget gick revisionen väldigt bra och Energimyndigheten, som också var delaktig i revisionen, refererade till Norrmejerier som ”ett exemplariskt och ambitiöst företag”. Energimyndighetens bedömning var också avgörande för att vi finns kvar i programmet för energieffektivisering (PFE) som ger en skattereduktion på 0,5 öre/kWh för godkända företag.

Vi arbetar nu med att åtgärda de mindre påpekanden vi fick för att erhålla certifikatet. Därefter går arbetet in i en ny fas där vi de närmaste tre åren ska genomföra ett antal förslag utifrån de genomförda energikartläggningarna. Totalt sett räknar vi med att dessa åtgärder innebär en spareffekt på 2–10 procent per år, vilket vid maximal utdelning skulle innebära en årlig besparing på upp mot 5 miljoner kronor.

Resursbesparingsprojekt – I september 2013 initierades ett projekt för att kartlägga hygien- och produktionsprocesser vid Umeå mejeri för att identifiera källor till bland annat vatten- och kemikalieöverförbrukning och föreslå besparingsåtgärder kopplade till dessa. Projektet har pågått under hela 2014 och vi har under året identifierat ett stort antal besparingsmöjligheter som redan gett positiva resultat – av 133 identifierade punkter är nu 53 procent åtgärdade med en besparing på drygt 2,4 miljoner kronor och arbetet fortsätter.

Biogasproduktion

Diagram till vänster: Vi har under året producerat 9 659 MWh. Det är en minskning med 38 % jämfört med 2013. Detta beror på att vi har haft en lägre kapacitet i våra reaktorer under stora delar av 2014. Flera åtgärder har gjorts, till exempel optimering av temperaturstyrning och omrörning. Det har lett till att kapaciteten i slutet av året har ökat till 2013 års nivåer.

Våra uttransporter

Under året har vi arbetat med övergripande aktiviteter, som ett led i förbättringsarbete när det gäller miljöpåverkan från våra transporter. Vi har även fortsatt att utbilda alla våra förare i eco-driving samt att installera IT-stöd i lastbilarna för att mäta körsätt. Målet när det gäller transporter är att minska vår miljöbelastning och vi strävar efter att 20 procent av bränslet ska vara framställt av förnyelsebara källor år 2020.

Miljövänliga och kostnadseffektiva transporter – Samdistribution är centralt för Norrmejerier, men också en komplex uppgift. Norrmejeriers dotterbolag, Lincargo, ansvarar för distribution av Norrmejeriers produkter i Norrland, men också för en lång rad andra företag. Totalt handlar det om cirka 119 samdistributionskunder vars varor ska ut till olika mottagare 2–6 gånger i veckan. Vi har under året som gått tagit ett stort steg mot ett ännu mer miljövänligt och kostnadseffektivt transportsystem. Ett nytt system som syftar till att minska miljöbelastningen med 5–10 procent och samtidigt innebär ekonomiska besparingar har beslutats och implementeras under 2015.

Tidigare har en stor del av planeringen handlat om ett manuellt arbete, men under året har Lincargo börjat arbeta med ett nytt datorstöd som kallas Routoptimiser. En manuell transportplanering för ett större område tar ungefär 2–3 veckor. Det nya systemet kan lösa uppgiften och ta fram förslag på ett par timmar. Även om den slutgiltiga planeringen alltid måste göras av människor så är systemet en mycket god hjälp. Routoptimiser väntas vara helt driftsatt i början av 2015.

Våra förpackningar

Varje år producerar och använder vi ett stort antal förpackningar. Därför har vi ett ansvar att välja bra förpackningsmaterial, smarta förpackningar och driva både oss själva och konsumenter till maximal återvinning och minskat matsvinn. Ett bra exempel är våra nya yoghurtförpackningar som har en plastkork med enstegsöppning och dessutom är hela toppen på förpackningen avtagbar, vilket innebär att förpackningen kan återvinnas effektivt, samtidigt som den kan minska matsvinnet då det är lättare att få ut innehållet.

Vi har även arbetat fram en tydligare kategorisering av vårt avfall och våra förpackningar för att

Antal lanserade artiklar

Interna revisioner

Under året har sex revisionsteam om vardera två personer utfört 21 revisioner med avseende på kvalitet, livsmedelssäkerhet, miljö och energi.

I genomsnitt har fem avvikelser/förbättringar hittas per revision, dock ingen ur livsmedelssäkerhetssynpunkt.

Diagram höger: Uppföljning av reklamationer är en viktig del i kvalitetsarbetet. Vårt måltal är max 8 ppm (8 reklamationer per en (1) miljon förpackningar av en produkt).

Reklamationer från konsument

kunna hantera avfall på bästa sätt på våra anläggningar. Systemet innebär också att vi får tydliga, jämförbara tal så att vi kan följa upp arbetet över tid.

Under 2015 kommer vi att titta närmare på så kallade sekundärförpackningar (förpackningar avsedda för att underlätta transport och lagring) och se hur vi på bästa, mest hållbara sätt kan arbeta med dessa förpackningar och material. Till exempel genom att i större utsträckning än tidigare använda returbackar i stället för kartong.

Våra produkter

Konsumenterna måste kunna lita på att våra produkter håller hög kvalitet, smakar gott och att vi dessutom gör gott för Norrland. Det här arbetet handlar dels om vilka produkter vi erbjuder och vad de innehåller, men lika mycket om hur vi arbetar när vi tar fram dessa produkter. Vårt Ofel-arbete som handlar om att göra rätt saker, på rätt sätt är grunden. Vi har noggranna processer för hög kvalitet, spårbarhet och trygghet samt är certifierade enligt FSSC 22000. Förutom med externa revisioner arbetar vi också med interna revisioner.

Ytterst handlar hållbarhetsarbete om detaljer. Detaljer som kräver processer och ansvar för att de ska fungera. Vi ska arbeta sparsamt, uthålligt och medvetet. I dagligt tal kallas det kanske ”kvalitetssäkring”, men om man tittar på det ur ett hållbarhetsperspektiv ser vi att vi har mängder av olika rutiner och processer som alla skapar ett framgångsrikt och medvetet hållbarhetsarbete.

Revisioner och certifieringar – Under mars har vi haft såväl interna som externa tredjepartsrevisioner inom både kvalitet (FSSC 22000) och miljö (ISO 14001). Revisorerna har varit mycket nöjda och något vi verkligen ska ta fasta på och känna oss stolta över är deras beröm över att Norrmejerier har så engagerade och kunniga medarbetare. Revisionerna resulterade i att vi behöll våra certifieringar för tre år framåt på båda dessa områden, vilket är ett viktigt kvalitetsbevis.

Vi fick även positiv feedback kring HACCP-arbetet (Hazard Analysis Critical Control Point, det vill säga faro-analys med framtagande av kritiska styrpunkter). Att säkerställa arbetet med HACCP och därmed livsmedelssäkerheten är alltid i fokus. Vi har nu genomfört HACCP på ett mycket djupt plan på samtliga avdelningar och det innebär att vi fortsättningsvis kan koncentrera arbetet på att utföra årliga uppdateringar samt att utföra djupare HACCP-arbete då en förändring eller nyinstallation skett i produktionen.

System för kemikaliehantering – Ett av våra miljömål är att optimera och minimera användningen av kemikalier i vår verksamhet, bland annat genom riskvärdering och kartläggning. Vi har under året ytterligare stärkt kontrollen av vår kemikalieanvändning genom en ny godkännandeprocess för varje kemikalie. Där sker granskning mot kemikalielagstiftningen samt att vi väger in hälso- och miljösynpunkt i produktionsprocessen. De flesta kemikalier vi använder är disk- och rengöringsmedel. Riskbedömningar som görs av kemikaliehanteringen dokumenteras i vårt kemikaliehanteringssystem.

Nytt avvikelsesystem för ökad kvalitet – Att arbeta med och identifiera avvikelser från normala förhållanden är att sätt att både ha kontroll över sin verksamhet och att hitta saker att förbättra. Under året har ett nytt avvikelsesystem tagits fram och implementerats. Det är framtaget av Kvalitet och Miljöavdelningen samt vår IT-avdelning. Tidigare har ett antal olika system använts för att registrera avvikelser inom företaget, något som försvårat omedelbar avvikelserapportering. Detta har tyvärr medfört två åtalsanmälningar under året då vi inte i tid anmält överträdelser till berörd myndighet.

Nöjd-Medarbetar-Index

Arbetsmiljö

Avvikelserapportering är en viktig del i vårt förbättringsarbete. Under 2014 har vi dokumenterat och följt upp olycksfall, tillbud och riskobservationer via LIA (Livsmedelsbranschens egna informationssystem om arbetsmiljö).

Diagram vänster: Nöjd-Medarbetar-Index. Index detta år uppgick till värdet 62 och kan jämföras med 2013 års index på 58.

Åldersstruktur

Inom fem år kommer 21 medarbetare att gå i pension.

Målet med detta system är att samla alla avvikelser på samma ställe där samtliga avdelningar kan gå in och registrera avvikelser inom olika områden på ett enkelt sätt, samt införa ett tydligare fokus både på avvikelser, arbetet med rotorsaksanalyser och sätta in förebyggande åtgärder för att därigenom minska antalet avvikelser.

Engagerade och delaktiga medarbetare – Att våra medarbetare trivs och mår bra på jobbet är något som vi lägger stor vikt vid. Norrmejerier ska vara en arbetsplats som attraherar och behåller kompetent arbetskraft. För att säkerställa att så är fallet arbetar vi med en årlig medarbetarundersökning som är ett viktigt verktyg för att ta pulsen på vår organisation.

Årets svarsfrekvens på 87 procent är mycket bra och vi konstaterar att alla sju områden vi mäter har högre medelvärden än 2013 och att vårt Nöjd Medarbetar Index (NMI) har ökat från 58 till 62. Ett område vi lagt fokus på under 2014 är att arbeta för ett närvarande och kommunikativt ledarskap. Vi kan glädjande konstatera att området ledarskap är det som förbättrats mest under året.

Pris för jämställdhet – Vid årets slut fick vi ta emot ”Jämställdhetspriset 2014” från Umeå kommuns jämställdhetsutskott med motiveringen: ”För ett aktivt arbete med fokus på att öka andelen kvinnor i ledning, såväl som i produktionsområdet”. Under året har Norrmejeriers likabehandlingsplan uppdaterats i samverkan mellan arbetsgivare och fackliga representanter. Ett arbete som visar att vi har åstadkommit en hel del, men som också visar att vi har viktiga frågor att jobba med framöver.

Ofel-arbetet centralt för Norrmejerier – Ofel handlar om att skapa en effektiv och konkurrenskraftig verksamhet genom ett fokus på ständiga förbättringar. Tidigare år har vi fokuserat mycket på utbildningar, implementering av olika verktyg och struktur eller kartläggningar för att säkerställa ett fungerande Ofel-arbete. Under 2014 har vi analyserat hur långt vi har kommit och var de kommande insatserna behövs som mest. Genom intervjuer på samtliga avdelningar inom produktionen har vi följt upp att medarbetarna känner till och förstår de olika delarna av Ofel och även hur Ofel-arbetet fungerar på deras avdelning.

Uppföljningen bidrar till att vi kan se hur långt vi har kommit i vårt Ofel-arbete, vad vi är bra på samt att vi kan prioritera och stötta verksamheten i rätt riktning.

Hållbarhetsråd – Under året har vi skapat ett hållbarhetsråd med syfte att stödja och planera vår hållbarhetskommunikation internt och externt samt bereda vissa frågor och sprida kunskap. I rådet tar vi upp aktuella studier, trender och händelser i omvärld och i media gällande hållbarhet. Vi tittar även på vad som händer internt hos oss när det gäller våra produkter, mjölkgårdar, arbetsplatser, investeringar och projekt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Vår roll i samhället

Hållbarhet handlar mycket om delaktighet. Att verka för öppna landskap och biologisk mångfald, jobb i hela regionen och en levande landsbygd. Det handlar också om meningsfulla möten med våra konsumenter. En livskraftig norrländsk mjölkproduktion är viktigt för Norrland. Inte bara för att det skapar mer än 2 000 arbetstillfällen och säkerställer att konsumenterna får ta del av utmärkta lokalproducerade mejerivaror. De norrländska mjölkbönderna bidrar också till ett levande Norrland i större bemärkelse. Det norrländska lantbruket bidrar till att hålla våra landskap öppna, något som är viktigt för den biologiska mångfalden.

Öppna landskap – Att hålla landskapen öppna och därmed främja den biologiska mångfalden är ett av våra fem miljömål. Biologisk mångfald är viktigt av flera anledningar. Vissa arter från både växter och djur, ger oss mat, andra ger oss råmaterial och andra ger oss inspiration till tekniska och medicinska lösningar. Vi kan därför ha nytta av arter i morgon fastän vi inte förstår det i dag. Det är svårt att veta i detalj hur allt i ett ekosystem hänger ihop. Störs balansen så kan det innebära mycket oväntade och i värsta fall oåterkalleliga och stora skador. En kvadratmeter naturbetesmark i Norrland kan innehålla över 40 olika växtarter. Det är bland de mest artrika naturtyper man känner till.

Genom att arbeta för en ökad norrländsk mjölkproduktion bidrar vi till att hålla det norrländska odlingslandskapet öppet. Under 2014 har våra mjölkbönders betande kor hållit en yta motsvarande cirka 98 000 fotbollsplaner öppna.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Norrmejerier ek för avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2014.

Information om verksamheten
Norrmejerier är en ekonomisk förening som ägs av bönder i Norrbottens, Västerbottens och delar av Västernorrlands län. Produktion sker vid mejerierna i Luleå, Burträsk och Umeå. Norrmejeriers samdistribution bedrivs i det helägda dotterbolaget Lincargo, som drivs i kommission med moderföreningen.

I och med övergången till K3 i enlighet med Årl 7kap 3a upprättas inte koncernredovisning då dotterbolagen är av oväsentlig betydelse.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess utgång
Efter en stark inledande period i början av 2014 har den internationella mjölkmarknaden under resten av året drabbats av kraftigt överutbud och som följd av detta kraftigt sänkta priser på mjölkprodukter och därmed ersättningar till mjölkleverantörerna. Orsakerna är flera, bland annat det ryska handelsembargot mot livsmedel, de minskade kinesiska inköpen samt en total ökad mjölkproduktion på flera stora marknader.

Under hösten kom i Sverige en del negativa rapporter om mjölkens hälsoaspekter. Det påverkade konsumenternas attityder till framför allt mjölk och fil på ett negativt sätt med minskade försäljningsvolymer som följd.

Den ekologiska försäljningen i Sverige ökade kraftigt. Norrmejeriers KRAV-märkta produkter ökade med drygt 30 %. Det var det åttonde året i rad med ökade volymer. Dagligvaruhandeln ökade sin försäljning med 2,2 % under året. Servicehandeln har en ökad försäljning med 1,9 %. På helåret slutade restaurangbranschen på +4,2 %. Det var framför allt caféer och trafiknära restauranger som hade en ökad omsättning.

Baspriset höjdes till leverantörerna med 5 öre från 1 januari och med ytterligare 10 öre från 1 juli 2014. Den internationella mjölkmarknadens kraftigt försämrade lönsamhet påverkade Norrmejeriers intjäningsförmåga, vilket ledde till att baspriset sänktes med 30 öre från 1 november. Basprissänkningen under året var dock mindre för Norrmejeriers leverantörer än för Sveriges mjölkbönder i helhet.

Vi certifierades enligt ISO 14001, ISO 50001 samt FSSC 22000 och arbetade också fram ett eget kvalitetssäkringssystem, Norrgården, som tas i drift från 1 januari 2015. Beslut togs om ett stimulanspaket för att få mjölkleverantörer att ställa om till att producera KRAV-mjölk för att på så sätt kunna tillfredsställa kunders och konsumenters ökade efterfrågan.

Norrmejerier behöll sin andra plats i Evimetrix undersökning ”Sveriges beslutsfattare” efter Systembolaget, men före Carlsberg, IKEA samt Skånemejerier.

Norrmejerier fick Umeå kommuns jämställdhetspris 2014.

Invägning
Mjölkinvägningen uppgick till 210 Mkg (209).

Medlemmar
Antalet medlemmar vid årets slut uppgår till 533 (559), varav aktiva mjölkleverantörer 418 (441). Nytillkomna medlemmar under året uppgår till 7 och 33 medlemmar har beviljats utträde under året. Medlemmarnas inbetalda insatskapital uppgår per 2014-12-31 till 97 821 kkr. Det är en ökning med 3 437 kkr sedan föregående årsskifte.

Förväntad framtida utveckling samt risker och osäkerhetsfaktorer
Den internationella mejerimarknaden förväntas att ha fortsatt dålig lönsamhet under 2015 på grund av för stor global mjölkproduktion i förhållande till efterfrågan. I EU försvinner mjölkkvoterna och vi förväntar oss att mjölköverskottet inom EU ökar. I Sverige kommer mjölkinvägningen att vara oförändrad eller få en svag minskning. Antalet mjölkgårdar som lägger ner eller är till salu kommer att öka och det ger möjligheter för andra mjölkproducenter att utöka sin produktion. Mjölkinvägningen inom Norrland förväntas vara stabil och för Norrmejerier kommer det att vara ett överskott av konventionell mjölk under stora delar av året.

Under slutet av 2014 kom signaler att försäljningspris på ost samt färska mejeriprodukter sänkts av andra svenska mejeriföretag. Risken är att dessa prissänkningar kan få genomslag på Norrmejerier under 2015 med minskad intjäningsförmåga som negativ effekt.

Under 2015 är följande områden prioriterade; försäljning och marknadsföring av Västerbottensost, bibehålla marknadsandelarna på färska mejeriprodukter i Norrland samt vårda och utveckla varumärkena.

Under 2015 kommer Norrmejeriers strategiska plan mot 2020 att beslutas. En ny vd kommer att rekryteras då nuvarande vd sagt upp sig, vilket skedde i början av 2015.

Forskning och utveckling
Målet med Norrmejeriers FoU-arbete är att tillgodose konsumenternas och kundernas behov av mjölkbaserade livsmedel. FoU-arbetet omfattar framtagning och lansering av nya produkter och förpackningar inom segmenten mejeri, ost och hälsa samt tillämpad forskning inom ostområdet. FoU-arbetet sker centralt och utgifter för egen forskning och utveckling

kostnadsförs allt eftersom de uppstår. Kostnaderna för Forskning och utveckling uppgår till 0,5 % av de totala kostnaderna (0,5 %).

Miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken

Norrmejeriers anläggningar är beroende av medgivande från prövnings- och tillsynsmyndighet för att bedriva sin verksamhet.

Mejerierna i Umeå och Luleå är tillståndspliktiga enligt miljöbalken och mejeriet i Burträsk är anmälningspliktigt baserat på invägning av obehandlad mjölk från mjölkproducenter. Anmälningsplikt gäller för Burträsk för både uttag och utsläpp av kylvatten från sjön samt för Luleå mejeri vad avser utsläpp av kylvatten till älven.

Vidare så bedriver Umeå mejeri tillståndspliktig verksamhet vid egen biogasanläggning för framställning av gasformigt bränsle samt anmälningsplikt för anläggning för förbränning. Anmälningsplikt gäller även för en fordonstvätt på anläggningen. Rengöringsmedel distribueras till mjölkleverantörer från leverantörsbutiken vid Umeå mejeri, vilket är en tillståndspliktig verksamhet för hantering av tillståndspliktiga kemikalier. Ej tillståndspliktig verksamhet som bedrivs, men som har en miljöpåverkan, är transportverksamheten Lincargo med åkerier som underleverantörer. Samdistributionsterminaler finns i Lycksele, Öjebyn och Örnsköldsvik.

Miljöpåverkan från verksamheten

De aktiviteter som innebär miljöpåverkan är användning av energi samt vatten och rengöringsmedel vid diskning. Processavloppsvatten alstras från diskning samt fordonstvätt och avleds in till biogasanläggningen via en avloppstank till det allmänna spillvattennätet. Utsläpp sker till luft via stoft från spraytorn och rökgaser från förbränning av olja samt transporter till och från mejerier. Kemikalieanvändning sker främst av rengöringsmedel vid diskning och rengöring av utrustning, oljor och smörjfett samt kemikalier som förbrukas i biogasanläggningen. Avfall alstras som till exempel returer av utgångna produkter, rötslam, förpackningar, slam från olje- och fettavskiljare m m. Externt buller påverkar allmänheten från fläktar på ventilationsaggregat, fläktar i spraytorn och kyltorn samt av trafik till och från mejerier samt lager.

Föreläggande

Föreläggande har under året meddelats från tillsynsmyndighet om att kontrollera oljeavskiljare vid Umeå mejeri samt utreda fosforns påverkan på sjön Burträsket och att installera fettavskiljare.

Prövning av nya tillstånd efter revidering av befintliga är inte aktuellt under 2015.

Tre miljörelaterade tillbud har förekommit vid föreningens anläggningar under året och kommer att följas upp. Prövning av nya tillstånd eller revidering av befintliga är inte aktuellt under 2015.

Flerårsöversikt*

	2014	2013	2012	2011
Nettoomsättning (tkr)	1 849 952	1 893 608	1 832 102	1 837 918
Resultat e finansposter (tkr)	11 737	16 149	60 571	36 068
Balansomslutning (tkr)	1 095 402	984 810	1 062 638	888 196
Soliditet (%)	41,2	45,1	41,2	43,6
Antal anställda	513	484	493	470

* Jämförelsetalen för år 2011–2012 har inte räknats om enligt K3.

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att de till föreningsstämmans förfogande stående vinstmedel

Balanserat resultat, kr	126 378 607
Årets resultat, kr	4 719 403
Summa, kr	131 098 010
till reservfond avsätts, kr	263 000
till ränta på insatskapital utbetalas, kr	2 393 000
i ny räkning överföres, kr	128 442 010

Föreningens och koncernens ställning den 31 december 2014 samt resultatet av dess verksamhet under räkenskapsåret 1 januari–31 december framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar.

Resultaträkningar, kkr

	Not	2014-01-01 -2014-12-31	2013-01-01 -2013-12-31
Nettoomsättning	1	1 849 952	1 893 608
Kostnad för sålda varor			
Avräkningsvärde medlemmar		- 760 154	- 761 841
Slutbetalning		0	- 10 449
Övriga kostnader sålda varor		- 673 562	- 681 080
Bruttoresultat		**416 236**	**440 238**
Försäljningskostnader		- 360 626	- 375 122
Administrationskostnader		- 49 789	- 46 602
Övriga rörelseintäkter		11 484	3 953
Övriga rörelsekostnader		- 2 377	- 995
Rörelseresultat	2, 3, 4	**14 928**	**21 472**
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	5	1 663	1 720
Resultat från övriga värdepapper och fordringar	6	- 10	- 1 862
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	515	285
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	- 5 359	- 5 466
Resultat efter finansiella poster		11 737	16 149
Bokslutsdispositioner	9	- 4 217	7 245
Resultat före skatt		7 520	23 394
Årets skatt	10	- 2 801	- 311
ÅRETS RESULTAT		**4 719**	**23 083**

Balansräkningar, kkr

	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Goodwill	11	1 400	2 100
Summa immateriella anläggningstillgångar		**1 400**	**2 100**
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	12	210 369	222 098
Maskiner och andra tekniska anläggningar	13	216 777	219 108
Inventarier, verktyg och installationer	14	11 907	14 389
Pågående nyanläggningar	15	94 744	626
Summa materiella anläggningstillgångar		**533 797**	**456 221**
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	16, 17	212	262
Andra långfristiga värdepappersinnehav	19	11 276	11 286
Summa finansiella anläggningstillgångar		**11 488**	**11 548**
Summa anläggningstillgångar		**546 685**	**469 869**
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Råvaror och förnödenheter		33 422	32 177
Varor under tillverkning		306 392	275 707
Färdiga varor och handelsvaror		38 770	33 240
Summa varulager m m		**378 584**	**341 124**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		133 205	139 547
Fordringar hos koncernföretag	18	0	487
Aktuell skattefordran		11 574	13 688
Övriga fordringar		13 347	10 889
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	6 024	6 502
Summa kortfristiga fordringar		**164 150**	**171 113**
Kassa och bank	22	5 983	2 704
Summa omsättningstillgångar		**548 717**	**514 941**
SUMMA TILLGÅNGAR		**1 095 402**	**984 810**

Balansräkningar, kkr

	Not	2014-12-31	2013-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Insatskapital			
Inbetalt insatskapital A-insats		97 821	94 384
Insatsemission		57 664	51 059
Reservfond		54 539	52 903
Summa bundet eget kapital		**210 024**	**198 346**
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		126 378	116 746
Årets resultat		4 719	23 083
Summa fritt eget kapital		**131 097**	**139 089**
Summa eget kapital		**341 121**	**338 175**
Obeskattade reserver	23	**140 699**	**136 482**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	0	449
Uppskjuten skatteskuld	20	773	232
Summa avsättningar		**773**	**680**
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit	26	145 138	89 728
Skulder till kreditinstitut	25	215 000	165 000
Skulder till koncernföretag		200	200
Summa långfristiga skulder		**360 338**	**254 928**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		104 811	86 619
Leverantörsskulder medlemmar		66 256	90 120
Sparkonto medlemmar		2 603	2 783
Övriga skulder		20 475	21 217
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	58 326	53 805
Summa kortfristiga skulder		**252 471**	**254 544**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**1 095 402**	**984 010**
Poster inom linjen			
Panter	28	549 000	499 000
Ansvarsförbindelser	29	3 654	3 593

Rapport över förändring i eget kapital

	Insats-kapital	Insats-emission	Reserv-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2013-01-01	90 942	39 668	49 645	100 495	50 847	331 597
Omföring resultat föregående år	0	13 567	3 247	16 251	-33 065	0
Inbetalt insatskapital	8 868	0	0	0	0	8 868
Avgår genom utträde	-5 426	-2 176	11	0	0	-7 591
Utbetald ränta på insatskapital	0	0	0	0	-17 782	-17 782
Effekter av ändrade redovisningsprinciper	0	0	0	0	822	822
Årets resultat	0	0	0	0	22 261	22 261
Utgående balans 2013-12-31	**94 384**	**51 059**	**52 903**	**116 746**	**23 083**	**338 175**
Omföring resultat föregående år		8 811	1 636	8 810	-20 079	-822
Inbetalt insatskapital	8 678					8 678
Avgår genom utträde	-5 421	-2 206				- 7 447
Utbetald ränta på insatskapital					-3 004	-3 004
Effekter av ändrade redovisningsprinciper				822		822
Årets resultat	0	0	0	0	4 719	4 719
Utgående balans 2014-12-31	**97 821**	**57 664**	**54 539**	**126 378**	**4 719**	**341 121**

Kassaflödesanalys, kkr

	2014-12-31	2013-12-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	11 737	16 149
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m		
Avskrivningar och nedskrivningar	67 587	76 267
Avsättningar till pensioner	- 449	-90
Övriga avsättningar	0	-16 100
	78 875	**76 226**
Betald inkomstskatt	-146	-11 782
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	**78 729**	**64 444**
Förändringar i rörelsekapital		
Förändring av varulager	-37 460	-8 700
Förändring av rörelsefordringar	4 849	78 266
Förändring av rörelseskulder	-1 894	-16 401
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**44 224**	**117 609**
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-144 780	-57 593
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	317	743
Förvärv av dotterföretag	50	0
Investeringar i finansiella tillgångar	0	-3 040
Avyttring/minskning av finansiella tillgångar	10	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-144 403**	**-59 890**
Finansieringsverksamheten		
Ökning av insatskapital	1 231	1 277
Upptagna lån	50 000	0
Förändring av checkräkningskredit	55 231	-44 890
Utbetald ränta på insatt kapital	-3 004	-17 782
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**103 458**	**-61 395**
Årets kassaflöde	**3 279**	**-3 676**
Likvida medel vid årets början	2 704	6 380
Likvida medel vid årets slut	**5 983**	**2 704**

Bokslutskommentarer och noter

Redovisningsprinciper m m
Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1. Årsredovisning (K3).

I och med övergången till K3 i enlighet med Årl 7kap 3a upprättas inte koncernredovisning då dotterbolagen är av oväsentlig betydelse.

Förstagångstillämpning av BFNAR 2012:1 (K3)
Detta är första gången företaget tillämpar BFNAR 2012:1 Årsredovisning (K3). Jämförelsesiffror görs endast för två år, dvs. innevarande år och fjolåret.

Vid övergång har redovisningsprincip ändrats avseende byggnader och dess avskrivningar och därför har samtliga poster i resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter räknats om för jämförelseåret.

Justerat eget kapital
Eget kapital med tillägg för obeskattade reserver som reducerats med uppskjuten skatt.

Soliditet
Justerat eget kapital i procent av balansomslutning.

Balansräkning 2013 med justeringar övergång BFNAR 2012:1

	Fastställd balansräkning 2013-12-31	Justeringar vid övergång till BFNAR 2012:1	Omräknad balansräkning 2013-12-31
Immateriella anläggn.tillgångar	2 100	0	2 100
Byggnader och mark	221 044	1 054	222 098
Inventarier	234 123	0	234 123
Finansiella anläggn.tillgångar	11 548	0	11 548
Summa anläggn.tillgångar	468 815	1 054	469 869
Varulager	341 124	0	341 124
Örviga omsättn.tillgångar	173 817	0	173 817
Summa omsättn.tillgångar	514 941	0	514 941
Summa tillgångar	983 756	1 054	984 810
Eget kapital	337 353	822	338 175
Obeskattade reserver	136 482	0	136 482
Avsättningar	449	232	681
Långfristiga skulder	254 928	0	254 928
Kortfristiga skulder	254 544	0	254 544
Summa eget kapital	983 756	1 054	984 810

Resultaträkning 2013 med justeringar övergång BFNAR 2012:1

	Enligt fastställd resultaträkning 2013	Justeringar vid övergång till BFNAR 2012:1	Omräknad resultaträkning 2013
Nettoomsättning	1 893 608		1 893 608
Kostnad för sålda varor			
Avräkningsvärde	-761 841		-761 841
Övr kostnader för sålda varor	-683 935	2 855	-681 080
Bruttoresultat	437 383	2 855	440 238
Försäljningskostnader	-375 122		-375 122
Administrationskostnader	-44 801	-1 801	-46 602
Övriga rörelseintäkter	3 953		3 953
Övriga rörelsekostnader	-995		-995
Rörelseresultat	20 418	1 054	21 472
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	1 720		1 720
Resultat från övriga värdepapper och fordringar	-1 862		-1 862
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	285		285
Räntekostnader och liknande resultatposter	-5 466		-5 466
	-5 323	0	-5 323
Resultat efter finansiella poster	15 095	1 054	16 149
Bokslutsdispositioner	7 245		7 245
Resultat före skatt	22 340	1 054	23 394
Årets skatt	-79	- 232	- 311
Årets resultat	22 261	822	23 083

Intäktsredovisning
Inkomsten redovisas till verkligt värde av vad företaget fått eller kommer att få. Det innebär att företaget redovisar inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om företaget får ersättning i likvida medel direkt vid leveransen. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägandet av varan överförts från företaget till köparen. Ersättning i form av ränta, royalty eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att företaget kommer att få de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen och när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Bidrag
Föreningen erhåller statliga bidrag i form av Intransportstöd från Jordbruksverket. Dessa redovisas som intäkt när det föreligger en rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att föreningen uppfyller de villkor som är förknippad med bidraget. Bidrag periodiseras systematiskt i årets resultat på samma sätt och över samma persioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Se vidare not 1.

Skatt
Årets totala skatt för företaget utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är den skatt som beräknas på resultatet för året. Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade värden och är skattemässiga värden på tillgångar, skulder och avsättningar.

Finansiella instrument
Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet om inte annat anges.

Redovisning av leasingavtal
I moderföretaget redovisas samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal. Se vidare not 3.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning
I moderföretaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestäma planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3).

Moderföretaget har en förmånsbestämd pensionsförpliktelse som är knuten till en pensionsstiftelse. Företaget redovisar en avsättning för den del stiftelsens förmögenhet, värderad till marknadsvärde, understiger förpliktelsen.

Anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar. Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar	
Goodwill	5 år
Materiella anläggningstillgångar	
Byggnader	20–50 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5–10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–10 år

Varulager
Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris, minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats. Inkuransbedömningen görs utifån individuella bedömningar för respektive kategori av produkter och baseras på ett flertal olika faktorer som avgör produkternas realiserbarhet och marknadsvärde.

Omräkning av poster i utländsk valuta
Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Fordringar, skulder och avsättningar
Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan.

Not 1 Nettoomsättningens fördelning
Nettoomsättningen fördelar sig på verksamhetsgrenar enligt följande:

	2014	**2013**
Varuförsäljning livsmedel	1 765 117	1 775 181
Intransportstöd	8 279	8 236
Logistiktjänster	76 556	110 191
	1 849 952	**1 893 608**

Not 2 Arvode till revisorer

	2014	**2013**
Byrå EY		
Revisionsuppdraget	307	305
Övriga tjänster	56	85
	363	390

Not 3 Operationella leasingavtal

	2014	**2013**
Kostnadsförda leasingavtal avseende operationella leasingavtal	6 708	7 708
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal:		
Ska betalas inom 1 år	5 684	5 121
Ska betalas inom 1–5 år	7 395	6 720
Ska betalas senare än 5 år	431	431

Moderföretaget har ingått leasingavtal vilka redovisas som operationella leasingavtal avseende företagsbilar, truckar, viss maskinell utrustning samt lokalhyror.

Not 4 Anställda och personalkostnader

Löner och andra ersättningar	**2014**		**2013**	
	Löner o andra ersättningar	Sociala kostn (varav pensions-kostnader)	Löner o andra ersättningar	Sociala kostn (varav pensions-kostnader)
	190 902	69 229 (12 803)	172 851	71 459 (13 468)

Av företagets pensionskostnader avser 840 (826) vd. Företagets utestående pensionsförpliktelser till vd, tidigare vd och vvd uppgår till 11 507 (11 846).

Löner och andra ersättningar fördelat mellan styrelseledamöter och vd resp. övriga anställda.

2014		**2013**	
Styrelse o vd	Övriga anst	Styrelse o vd	Övriga anst
3 956	186 946	3 952	168 899

Medeltalet anställda

2014		**2013**	
Antal anställda	Kvinnor/ män %	Antal anställda	Kvinnor/ män %
513	22/78	484	22/78

Könsfördelning bland ledande befattningshavare	**2014-12-31**	**2013-12-31**
Fördelning kvinnor/män i styrelsen %	25/75	25/75
Fördelning kvinnor/män bland övriga ledande befattningshavare %	57/43	57/43

Uppgifterna avser förhållandet på balansdagen.

Not 5 Resultat från andelar i koncernföretag

	2014	**2013**
Erhållna utdelningar	0	2 160
Resultat vid avyttringar	1 663	- 50
Nedskrivningar	0	- 390
	1 663	**1 720**

Not 6 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2014	2013
Erhållna utdelningar	0	2 118
Resultat vid avyttringar	- 10	0
Nedskrivningar	0	- 3 980
	- 10	**- 1 862**

Not 7 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2014	2013
Övriga ränteintäkter	515	285
	515	**285**

Not 8 Övriga räntekostnader och liknande resultatposter

	2014	2013
Övriga räntekostnader	- 4 853	- 5 461
Övriga finansiella kostnader	- 506	- 4
	- 5 359	**- 5 465**

Not 9 Bokslutsdispositioner

	2014	2013
Erhållet koncernbidrag	0	87
Återföring från periodiseringsfond	800	7 275
Avsättning till periodiseringsfond	- 3 400	- 200
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	- 1 617	83
	- 4 217	**7 245**

Not 10 Årets skatt

	2014	2013
Aktuell skatt	2 260	79
Uppskjuten skatt	541	232
Summa redovisad skatt	**2 801**	**311**
Genomsnittlig effektiv skattesats	37,2%	1,3%
Avstämning av effektiv skattesats		
Redovisat resultat före skatt	7 520	23 394
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (22 %)	1 654	5 147
Skatteeffekt av:		
Övriga ej avdragsgilla kostnader	3 625	1 812
Skattemässiga avskrivningar på byggnader	- 773	- 232
Ej skattepliktiga intäkter	- 2 247	- 6 581
Justering skatt slutlig skatt	0	- 67
Redovisad skatt	**2 260**	**79**
Effektiv skattesats	30,0%	0,3%

Not 11 Goodwill och varumärken

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående anskaffningsvärden	3 905	4 005
Försäljningar/utrangeringar	0	- 100
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 905	3 905
Ingående avskrivningar	- 1 805	- 1 205
Försäljningar/utrangeringar	0	100
Årets avskrivningar	- 700	- 700
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 2 505	- 1 805
Utgående redovisat värde	**1 400**	**2 100**

Not 12 Byggnader och mark

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående anskaffningsvärden	409 099	338 164
Årets anskaffningar	929	5 953
Omklassificering pågående till färdigställt		64 982
Utgående ack anskaffningsvärden	**410 028**	**409 099**
Ingående avskrivningar	- 187 001	- 173 875
Årets avskrivningar	- 12 658	- 13 126
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 199 659	- 187 001
Utgående redovisat värde	**210 369**	**222 098**

Not 13 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 042 331	935 237
Årets anskaffningar	45 140	46 715
Försäljningar/utrangeringar	- 17 708	- 3 032
Omklassificering pågående till färdigställt	122	63 411
Utgående ack anskaffningsvärden	**1 069 885**	**1 042 331**
Ingående avskrivningar	- 823 223	- 774 968
Försäljningar/utrangeringar	17 313	2 299
Årets avskrivningar	- 47 198	- 50 554
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 853 108	- 823 223
Utgående redovisat värde	**216 777**	**219 108**

Not 14 Inventarier, verktyg och installationer

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående anskaffningsvärden	112 112	108 536
Årets anskaffningar	4 471	4 299
Försäljningar/utrangeringar	- 2 522	- 723
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	114 061	112 112
Ingående avskrivningar	- 97 723	- 90 969
Försäljningar/utrangeringar	2 522	713
Årets avskrivningar	- 6 953	- 7 467
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 102 154	- 97 723
Utgående redovisat värde	**11 907**	**14 389**

Not 15 Pågående nyanläggning

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående anskaffningsvärden	626	128 393
Årets anskaffningar	94 240	626
Omklassificering pågående till färdigställt	- 122	- 128 393
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**94 744**	**626**

Not 16 Andelar i koncernföretag

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående anskaffningsvärden	262	702
Försäljningar/utrangeringar	- 50	- 440
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	212	262
Utgående redovisat värde	**212**	**262**

Not 17 Specifikation av andelar i koncernföretag

Namn	Aktie-kapital	Kapital-andel	Rösträtts-andel	Antal andelar	Bokfört värde
Lincargo AB	100	100%	100%	1 000	100
Lapland Food AB	100	100%	100%	1 000	112
					212

Lincargo AB, orgnr 556268-8746, Umeå.
Lapland Food AB, orgnr 556256-8849, Umeå.
Inga köp eller försäljningar har förekommit med koncernbolag under året.

Not 18 Fordringar hos koncernföretag

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående anskaffningsvärden	487	16 991
Amorteringar, avgående fordringar	- 487	- 16 504
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	487
Utgående redovisat värde	**0**	**487**

Not 19 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående anskaffningsvärden	15 266	12 226
Årets anskaffningar	0	3 040
Försäljningar/utrangeringar	- 10	0
Utgående ack anskaffningsvärden	**15 256**	**15 266**
Ingående nedskrivningar	- 3 980	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	- 3 980	- 3 980
Utgående redovisat värde	**11 276**	**11 286**

Innehav avser delägarskap i kooperativa företag – LRF Mjölk och Lantbrukarnas Riksförbund samt KRAV.

Not 20 Uppskjuten skatteskuld

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående saldo	232	0
Tillkommande skatteskuld	541	232
	773	**232**

Den uppskjutna skatten är hänförlig till temporära skillnader som uppkommer på grund av ändrade redovisningsprinciper i samband med övergången till komponentavskrivning i enlighet med K3. Den uppskjutna skatten grundar sig på aktuell skattesats, 22 %, av de temporära skillnaderna. Se även not 10 Skatt på årets resultat.

Not 21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2014-12-31	2013-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	370	153
Förutbetalda försäkringspremier	152	159
Övriga förutbetalda kostnader	5 502	6 190
	6 024	**6 502**

Not 22 Kassa och bank

	2014-12-31	2013-12-31
Kassamedel	12	9
Disponibla tillgodohavanden	5 971	2 695
	5 983	**2 704**

Not 23 Obeskattade reserver

	2014-12-31	2013-12-31
Periodiseringsfond avsatt 2008	0	800
Periodiseringsfond avsatt 2009	6 249	6 249
Periodiseringsfond avsatt 2010	8 620	8 620
Periodiseringsfond avsatt 2011	12 645	12 645
Periodiseringsfond avsatt 2012	10 370	10 370
Periodiseringsfond avsatt 2013	200	200
Periodiseringsfond avsatt 2014	3 400	
Ackumulerade överavskrivningar	99 215	97 598
	140 699	**136 482**

Not 24 Avsättningar

	2014-12-31	2013-12-31
Pensioner och liknande förpliktelser		
Belopp vid årets ingång	449	539
Årets avsättningar	0	- 90
Under året återförda belopp	- 449	0
	0	**449**

Not 25 Långfristiga skulder

	2014-12-31	2013-12-31
Förfaller senare än 5 år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	215 000	165 000
Skulder till koncernföretag	200	200
	215 200	**165 200**

Not 26 Checkräkningskredit

	2014-12-31	2013-12-31
Beviljad kredit	210 000	210 000
Utnyttjad kredit	145 139	89 728

Not 27 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2014-12-31	2013-12-31
Upplupna löner	2 108	2 322
Upplupna semesterlöner	32 536	28 891
Upplupna sociala avgifter	15 587	14 138
Övriga upplupna kostnader	8 095	8 454
	58 326	**53 805**

Not 28 Ställda säkerheter

	2014-12-31	2013-12-31
Säkerheter ställda för egna skulder till kreditinstitut:		
Företagsinteckningar	363 000	313 000
Fastighetsinteckningar	186 000	186 000
	549 000	**499 000**

Not 29 Ansvarsförbindelser

	2014-12-31	2013-12-31
Borgensförbindelser, föreningsborgen	105	105
Garantiåtagande FRP/PRI	1 422	1 371
Garanti Tetra Pak	226	216
Tecknade, ej inbetalda insatser Sv Mjölk	1 901	1 901
	3 654	**3 593**

Föreningens förplikelser är till den del de beräknas av PRI 71 105 kkr (68 567 kr) säkerställda genom inbetalning till Norrmejeriers pensionsstiftelse.

Umeå den 24 februari 2015

Henrik Wahlberg | Mats Granberg | Anders Jonort | Agneta Edlund Sjöström

Göran Olofsson | Ulla Bergström | Staffan Öhgren | Birgit Andersson

Kenneth Samuelsson | Anders Lundström | Bo Rasmussen
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning har avgivits den 24 februari 2015

Marina Edberg | Bo Nilsson

Stefan Lindahl
EY, Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Norrmejerier Ekonomisk förening, org.nr 794700-2296

Rapport om årsredovisningen
Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Norrmejerier ekonomisk förening för år 2014. Föreningens årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 23–34.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen
Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorernas ansvar
Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden
Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar
Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Norrmejerier ekonomisk förening för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt lagen om ekonomiska föreningar.

Revisorernas ansvar
Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot föreningen. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med årsredovisningslagen eller föreningens stadgar.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden
Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Umeå den 24 februari 2015

Stefan Lindahl
EY, Auktoriserad revisor

Marina Edberg
Förtroendevald revisor

Bo Nilsson
Förtroendevald revisor

Bakre raden från vänster: Lars Westman, Bo Rasmussen, Göran Olofsson, Mats Granberg, Anders Lundström, Henrik Wahlberg.
Främre raden från vänster: Kenneth Samuelsson, Anders Jonört, Staffan Öhgren, Ulla Bergström, Birgit Andersson, Agneta Edlund.

STYRELSE

Henrik Wahlberg, ordförande
Soukolojärvi 34, 957 92 Övertorneå
mobil: 070/694 47 59
e-post: henrik.wahlberg@norrmejerier.se
Vald t o m föreningsstämman 2015

Uppdrag
Kassör i Övertorneå LRF-avdelning, ledamot i Övertorneå SBO styrelse, ersättare i Övertorneå kommuns miljö- & byggnadsnämnd, ledamot i Övertorneå energi AB.

Gård/produktion
70 kor, rekrytering samt uppfödning av ungtjurar totalt ca 260 djur, brukar 190 ha varav 25 ha bete, 240 ha skog.

Göran Olofsson, vice ordförande
Åkervägen 6, 915 34 Ånäset
tel: 0934-230 03, mobil: 070/373 02 42
e-post: goran.olofsson@norrmejerier.se
Vald t o m föreningsstämman 2015

Uppdrag
Ledamot i Växa Sverige.

Gård/produktion
Delägare i Ängesbäckens Lantbruk AB 220 kor, brukar 300 ha åker.

Birgit Andersson
201 Hanabäck, 891 92 Örnsköldsvik
tel: 0660-37 11 56, mobil: 070/670 88 56
e-post: birgit.andersson@norrmejerier.se
Vald t o m föreningsstämman 2016

Uppdrag
Ledamot i kommungruppen i Örnsköldsvik. Fullmäktige i Länsförsäkringar.

Gård/produktion
60 kor med mjölkrobot.
Brukar 110 ha åker, 450 ha skog.

Ulla Bergström
Bodsjövägen 72, 946 40 Svensbyn
tel: 0911/24 11 22, mobil: 070/544 51 00
e-post: ulla.bergstrom@norrmejerier.se
Vald t o m föreningsstämman 2015

Uppdrag
Ledamot i kommungruppen, invald från Piteå LRF lokal avdelning.

Gård/produktion
70 kor samt rekrytering (SLB och SRB), tillbyggd lösdriftsstall med mjölkrobot.
Brukar 150 ha åker, varav spannmål ca 45 ha, 180 ha skog.

Mats Granberg
Lillpitevägen 213, 946 91 Roknäs
tel: 0911/24 08 29, mobil: 070/605 48 77
e-post: mats.granberg@norrmejerier.se
Vald t o m föreningsstämman 2016

Uppdrag
Ledamot i Dina Försäkringar Nord, kassör i Piteå LRF-avdelning.

Gård/produktion
320 kor plus rekrytering, 200 tjurar på annan gård. Brukar ca 450 ha åker varav 250 arrende och 210 ha skog.

Anders Jonört
Flarkbäcken 150, 915 96 Flarken
tel: 0934/270 30, mobil: 070/359 46 77
e-post: anders.jonort@norrmejerier.se
Vald t o m föreningsstämman 2016

Uppdrag
Revisor i Flarkens LRF-avdelning.

Gård/produktion
Ekologisk produktion med 50 kor, 86 ha åker, vall och spannmål, 66 ha skog.

Kenneth Samuelsson
Svartbäcken 11, 961 91 Boden
tel: 0921/34 02 04, mobil: 070/317 47 64
e-post: kenneth.samuelsson@norrmejerier.se
Vald t o m föreningsstämman 2016

Gård/produktion
80 kor, brukar 150 ha åker.

Staffan Öhgren
Rödålund 61, 922 92 Vindeln
tel: 090/632 07, mobil: 076/849 50 70
e-post: staffan.ohgren@norrmejerier.se
Vald t o m föreningsstämman 2015

Uppdrag
Ledamot i Kaj Johanssons åkeri AB.

Gård/produktion
45 kor. Brukar 90 ha, varav 50 arrende.
380 ha skog.

Bo Rasmussen, vd
Mariehemsvägen 210, 906 50 Umeå
tel: 090/18 29 15, mobil: 070/647 50 03
e-post: bo.rasmussen@norrmejerier.se

Lars Westman, styrelsens sekreterare
Mariehemsvägen 210, 906 50 Umeå
tel: 090/18 29 36, mobil: 070-108 50 49
e-post: lars.westman@norrmejerier.se

Agneta Edlund, facklig representant
Bågvägen 19, 913 32 Holmsund
tel: 090/249 23, mobil: 070/202 39 99

Anders Lundström, facklig representant
Ö Parkgatan 18 3 tr, 972 42 Luleå
tel: 070/236 35 35, mobil: 070/

Daniel Wikström, facklig representant
Klubbvägen 136, 975 92 Luleå
tel: 0920/313 75

Simon Söderström, facklig representant
Bodbysund 131, 937 93 Burträsk
tel: 070/588 10 72

Från vänster: Stefan Lindahl, Marina Edberg och Bo Nilsson.

REVISORER

Bo Nilsson
Hökmark 237, 930 10 Lövånger
tel: 0913/201 48,
e-post: stenhalla@hotmail.com

Uppdrag
Inga.

Gård/produktion
Driver Stenhalla gård AB tillsammans med brodern Anders. 150 kor, växtodling på totalt ca 250 ha, samt en del legokörning.

Marina Edberg
Näset 208, 890 51 Långviksmon
tel: 0662/302 31, mobil: 070/216 00 65
e-post: nasbackagard@langviksmon.nu

Uppdrag
Sekreterare i Björna-Trehörningsjö LRF-avdelning
Revisor i Storsjöbygdens FVO

Gård/produktion
Delägare i Näsbacka Gård, 110 kor (SLB), samt rekrytering. Lösdrift med två mjölkrobotar. Brukar 140 ha åker samt 35 ha skog.

Auktoriserad revisor Stefan Lindahl
Ernst & Young
Box 4017, 904 02 Umeå
tel: 090/70 27 00

Från vänster: Mårten Henriksson, Erica Lundgren, Vivianne Edvigsson, Björn Jonsson, Anna-Karin Karlsson, Bo Rasmussen.

FÖRETAGSLEDNING

Mårten Henriksson
Chef Produktion & Logistik
tel: 090/18 28 28, mobil: 070/682 23 17
e-post: marten.henriksson@norrmejerier.se

Vivianne Edvigsson
Chef Finans & IT
tel: 090/18 29 28, mobil: 070/579 67 09
e-post: vivianne.edvigsson@norrmejerier.se

Anna-Karin Karlsson
Chef Marknad & Innovation
tel: 090/18 28 56, mobil: 070/676 53 38
e-post: anna-karin.karlsson@norrmejerier.se

Erica Lundgren
Försäljningschef
tel: 090/18 29 18, mobil: 070/108 07 76
e-post: erica.lundgren@norrmejerier.s

Björn Jonsson
HR-chef
tel: 090/18 29 03, mobil: 070/632 79 89
e-post: bjorn.jonsson@norrmejerier.se

Bo Rasmussen
Vd
tel: 090/18 29 15, mobil: 070/647 50 03
e-post: bo.rasmussen@norrmejerier.se

ADRESSER

Huvudkontor
Mariehemsvägen 210, Box 1313, 901 23 Umeå
Tel 090-18 28 00, fax 090-18 29 45

Luleå mejeri
Producentvägen 14, Box 941, 971 28 Luleå
Tel 090-18 28 00, fax 0920-24 24 24

Burträsk mejeri
Kamvägen 10, 937 31 Burträsk
Tel 090-18 28 00, fax 090-18 47 07

Ånäset ostlager
Snickarvägen 1, 915 34 Ånäset
Tel 090-18 28 00, fax 090-18 47 19

Umeå mejeri
Mejerivägen 2, 906 22 Umeå
Tel 090-18 28 00, fax 090-18 28 80

norrmejerier@norrmejerier.se
www.norrmejerier.se

KRUX. Foto: Jan Lindmark, Patrick Degerman, Johan Gunséus/Synk, Paulina Holmgren, Camilla Öjhammar, Johnér m fl. Tryck: TryckeriCity, Umeå 2015.

norrmejerier